

Změna metodiky Ministerstva financí při převodu majetku státu obcím, JUDr. Ondřej Závodský, Ph.D., náměstek pro řízení sekce majetku státu, Ministerstvo financí

Pro oblast nakládání (ve smyslu převodu) s majetkem státu ve prospěch nestátních subjektů jsou v rámci právního řádu základní dva předpisy a to zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, v platném znění (dále jen „zákon č. 219/2000 Sb.“) a zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, v platném znění (dále jen „zákon č. 92/1991 Sb.“). Oba dva předpisy mají svou věcnou působnost a obsahují vlastní pravidla a podmínky v případě převádění státního majetku na nestátní subjekty. Zjednodušeně řečeno lze tedy říci, že pokud se na určitý majetek vztahuje režim zákona č. 219/2000 Sb., zároveň se na něho nevztahuje režim zákona č. 92/1991 Sb. a naopak. Platí ovšem, že obecným právním předpisem je zákon č. 219/2000 Sb., a proto, pakliže nebude určitý majetek dle pravidel zákona č. 92/1991 Sb. zařazen do jeho režimu působnosti, aplikují se na něho ustanovení zákona č. 219/2000 Sb.

Zákon č. 219/2000 Sb. prošel v minulém roce (ke dni 1. 3. 2016) rozsáhlou novelou prostřednictvím účinnosti zákona č. 51/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Mezi hlavní důvody přijetí cit. zákona byla potřeba kompatibility zákona č. 219/2000 Sb. s občanským zákoníkem s tím, že zároveň byla zakotvena nová pravidla při nakládání s majetkem státu a zavedeny nové právní instituty. Mezi největší změny patří následující:

- a) do zákona byl zakotven neveřejný informační systém - centrální registr administrativních budov;
- b) nově přijatými pravidly byla zajištěna koncentrace nepotřebného majetku u Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „Úřad“);
- c) byla stanovena pravidla pro případ využití práva stavby;
- d) došlo ke zpřísnění pravidel pro případ sjednání užívání majetku, který není ve vlastnictví státu.
- e) Úřadu byla od 1. 3. 2016 stanovena povinnost žádat o schválení převodu vybraného majetku na nestátní subjekty ze strany Ministerstva financí anebo Ministerstva životního prostředí, případně Ministerstva kultury. V rámci této nové povinnosti Ministerstvo financí vydalo dvě stanoviska ohledně výkladu výjimek, kdy daná povinnost odpadá, čímž došlo k urychlení převodu vybraného majetku (silniční pozemky a pozemky nepřesahující výměrou 200 m² na nichž nejsou zřízeny stavby).

Koncentrace nepotřebného majetku u Úřadu by měla vést k celkovému přehledu o stavu majetku ve vlastnictví státu a zároveň by měla přinést i efektivnější nakládání s majetkem státu i snazší komunikaci mezi Úřadem a potenciálními zájemci o nabízený majetek státu k prodeji, či mezi Úřadem a žadateli o bezúplatný převod majetku, mezi které často patří obce či kraje.

Tím, že výše uvedenou novelou zákona č. 219/2000 Sb. se Úřad stal hlavním centrem nepotřebného majetku a tedy majetku primárně určeného k prodeji, či bezúplatnému převodu, je na místě, aby v zájmu co nejtransparentnějšího a nejefektivnějšího nakládání s majetkem státu disponoval svou vnitřní metodikou. Ta by měla pro jednotlivé druhy nakládání se státním majetkem stanovit jednotná pravidla odpovídající podmínkám a pravidlům stanovených zákonem č. 219/2000 Sb., včetně těch uvedených v jeho prováděcí vyhlášce č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu, v platném znění. Zároveň je třeba tímto způsobem upravit i požadované náležitosti

předkládaných žádostí na Ministerstvo financí (popř. Min. životního prostředí či Min. kultury), čímž bezesporu dojde k urychlení daného procesu a zároveň tím lze odstranit opakující se chyby a nedostatky. Ministerstvo financí se pomocí při vytváření takové metodiky nebrání, ovšem je na odborných pracovnících Úřadu, aby zvolili správnou formu a věcný obsah pro jednotlivé postupy dle zákona č. 219/2000 Sb. s přihlédnutím k působnosti Úřadu a jeho možnostem. Nicméně, jako vhodná forma pomoci Ministerstva financí se jeví např. schválení dané vnitřní metodiky Úřadu vedením Ministerstva financí. Dílčí pomocí je bezesporu v současnosti připravovaná změna pravidel ohledně požadavku na lustraci nabývacích titulů státu a příslušnosti hospodařit s majetkem státu v případě předkládání žádosti ke schválení na Ministerstvo financí.

V rámci legislativních řešení problémů vyskytujících se v problematice nakládání s majetkem státu, jako je nyní vyvstala potřeba obcí či krajů na bezúplatný převod majetku státu, či jeho přímý prodej těmto subjektům, je třeba nejprve analyzovat procesy a fungování nově stanovených pravidel dle výše uvedené novely zákona č. 219/2000 Sb. a následně vyhodnotit případné potřeby legislativních změn. Nad to je třeba brát v potaz, že obecná problematika nakládání s majetkem státu spadá i do působnosti ostatních resortů (např. Min. životního prostředí, Min. kultury, Min. průmyslu a obchodu), a proto je potřeba pro každou legislativní změnu nastolit úzkou meziresortní spolupráci a najít širokou shodu.

Navíc v případě zákonného „zvýhodnění“ bezúplatného převodu, či přímého prodeje na obce či kraje oproti takovýmto převodům majetku státu na jiné nestátní subjekty, nelze opomenout problematiku nedovolené veřejné podpory dle zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, v platném znění. Rovněž není zcela zřejmé, zdali by „zvýhodnění“ spočívající v odlišné právní úpravě pravidel pro případ bezúplatného nabývání majetku státu, či jeho přímého prodeje ve prospěch obcí, či kraje bylo právně teoreticky konformní vzhledem k obecným ústavním pravidlům vztahujícím se k ochraně a výkonu vlastnického práva.